

Euroregió Pirineus Mediterrània
Eurorégion Pyrénées-Méditerranée
Euroregión Pirineos Mediterráneo

Contribució de l'Euroregió Pirineus Mediterrània a les conclusions del 5è informe sobre la cohesió econòmica, social i territorial: el futur de la política de cohesió

A. Introducció

L'Euroregió Pirineus Mediterrània, creada al 2004, és un projecte de cooperació política entre les regions franceses de Languedoc-Roussillon i Midi-Pyrénées i les comunitats autònomes espanyoles de Catalunya i Illes Balears.

L'Euroregió, que tradueix una voluntat de cooperació activa, ha permès desembocar en accions concretes tals com:

- El finançament des del 2006 d'una convocatòria de projectes culturals
- La redacció d'una guia sobre la qualitat alimentària a l'Euroregió
- L'establiment d'una xarxa de cambres de comerç

Aquesta autèntica estratègia de desenvolupament territorial té ara el suport d'una estructura jurídica comuna. Operativa des de l'abril del 2010, l'Agrupació Europea de Cooperació Territorial (AECT) Pirineus Mediterrània disposa d'una seu a Toulouse, d'una Secretaria General a Barcelona i d'una representació a Brussel·les. Tercera agrupació europea a posar-se en marxa, és la primera composta únicament de regions.

L'AECT Pirineus Mediterrània és la concreció operativa de la voluntat política de cooperar de les regions membres de l'Euroregió i permet a l'Euroregió seguir els seus objectius en nombrosos àmbits, entre els quals:

Euroregió Pirineus Mediterrània
Eurorégion Pyrénées-Méditerranée
Erorregión Pirineos Mediterráneo

- **L'ensenyament superior i la recerca**

L'AECT Pirineus Mediterrània és el motor de l'estratègia euroregional de desplegament d'un Eurocampus, que és el primer campus europeu en nombre d'estudiants. L'Eurocampus Pirineus Mediterrània agrupa els centres d'ensenyament superior amb vistes a millorar la seva competitivitat i a afavorir la mobilitat dels estudiants, els docents i els investigadors.

- **La cultura**

Des del 2010, l'AECT Pirineus Mediterrània assegura la gestió d'una convocatòria de projectes culturals comuns finançats per les quatre regions. Aquest dispositiu serà renovat al 2011.

- **El desenvolupament econòmic**

Des del desembre de 2010, l'AECT Pirineus Mediterrània ha esdevingut la primera AECT composta exclusivament per governs regionals a beneficiar-se d'un cofinançament europeu. Així mateix, en el marc del programa transnacional SUDOE, l'AECT és cap de fila d'un projecte que busca federar les iniciatives de les quatre regions en matèria de suport a la creació d'empreses mitjançant els viviers d'empreses.

Enfortida per aquesta experiència en cooperació transnacional integrada, l'Euroregió Pirineus Mediterrània acull amb satisfacció la publicació del 5è informe sobre la cohesió i reafirma la necessitat d'una política de cohesió forta per a totes les regions.

Euroregió Pirineus Mediterrània
Eurorégion Pyrénées-Méditerranée
Euroregión Pirineos Mediterráneo

B. La nostra contribució

1. Una política de cohesió forta per a totes les regions europees, dotada d'un pressupost ambiciós

En aquest context econòmic difícil, la política de cohesió econòmica, social i territorial reflecteix l'esperit de solidaritat, base de la construcció europea, que ha de ser reforçat més que mai en aquests temps de crisi. La cooperació entre les regions d'Europa n'és un bon exemple.

A més, estem convençuts que la política de cohesió ha de ser permanent i s'ha de dotar d'un pressupost que li permeti produir un efecte multiplicador en els nostres territoris, amb els nostres conciutadans i les nostres empreses. La política de cohesió ha de tenir un pressupost ambiciós perquè pugui respondre de forma significativa als objectius de l'Estratègia UE2020.

2. Reforçar la governança

a) Les estratègies macroregionals

L'Euroregió Pirineus Mediterrània seguirà amb atenció la reflexió europea sobre les macroregions. De moment, es qüestiona sobre el valor afegit d'aquesta iniciativa, que emana del Consell i que, a hores d'ara, afecta només els Estats (les estratègies per al Mar Bàltic i el Danubi en són un bon exemple).

b) L'emergència de la cooperació transfronterera entre regions

Volem cridar l'atenció sobre la importància del nivell euroregional. Moltes regions d'Europa decideixen cooperar i estructurar aquesta cooperació al voltant de l'instrument europeu AECT. Això és veritat, especialment, en el cas de les regions frontereres.

Euroregió Pirineus Mediterrània
Eurorégion Pyrénées-Méditerranée
Euroregión Pirineos Mediterráneo

En efecte, convertint-se en veritables territoris de projectes, aquests espais de cooperació tenen un paper important a desenvolupar en la consolidació dels vincles a nivell local entre socis de diferents Estats membres, reunits al voltant de problemàtiques comunes. Aquests espais es posicionen com a intermediaris indispensables de la política regional.

Convençudes del paper que han de jugar les agrupacions de regions, les Euroregions s'estructuren al voltant de l'instrument jurídic a la seva disposició: l'Agrupació Europea de Cooperació Territorial, que constitueix una eina per a l'aplicació de les estratègies polítiques europees i euroregionals.

Les Euroregions (o estructures equivalents) constitueixen doncs un nivell de governança privilegiat i les AECTs, una eina al servei de la política regional, en particular per a l'objectiu de cooperació territorial. L'Euroregió representa la noció de territori de projectes estructurat, més encara quan existeix una agrupació de cooperació territorial.

Així mateix, les AECTs tenen legitimitat per esdevenir estructures de governança i de gestió dels fons europeus de la Política de Cohesió:

➤ **Mitjançant una part dels programes operatius de l'objectiu «Competitivitat»**

Les regions de l'objectiu «Competitivitat» busquen formes de posar en comú les seves accions, i l'interès despertat per la creació de l'instrument europeu AECT és un bon exemple d'aquesta voluntat. Aquestes regions fan l'esforç de pensar i actuar «de forma europea». La capacitat de mobilitzar una part dels fons FEDER dels programes operatius els permetrà avançar en la cooperació territorial i, per tant, cap a una major cohesió territorial.

En el marc de l'objectiu «competitivitat», l'article 37-6-b del reglament FEDER permet destinar una part dels fons dels programes operatius regionals a la cooperació territorial europea. Creiem que la Comissió podria, en nom d'una

Euroregió Pirineus Mediterrània
Eurorégion Pyrénées-Méditerranée
Euroregión Pirineos Mediterráneo

«condicionalitat positiva», fomentar l'ús d'aquest mecanisme, en particular per a les regions que han estructurat la seva cooperació en AEET. La Comissió podria també donar suport a aquesta possibilitat de cooperació mitjançant la redacció de línies directrius basades en les prioritats de l'Estratègia UE2020.

➤ **En el marc de l'objectiu « cooperació territorial europea » (veure punt 5.b.)**

c) Les AEETs, eines legítimes de governança

Com a instrument de cooperació, l'AEET és una veritable eina de governança multinivell que va més enllà del clàssic binomi UE - Estat i permet que diferents nivells institucionals treballin junts per tal de respondre millor als reptes globals d'avui en dia.

L'AEET crea governança multinivell formalitzant el compromís dels membres en projectes estructurants de cooperació i afegeix perennitat, transparència i claredat a les accions comunes de cooperació.

d) Els pactes territorials

Considerem fonamental reafirmar les Euroregions (o estructures equivalents) com un nivell privilegiat de governança i les seves AEETs com una eina al servei de la política regional. La consolidació dels vincles entre els nivells institucionals de NUTS 2 només pot contribuir favorablement a la construcció d'una Europa solidària en consonància amb la realitat local i l'Estratègia UE2020.

Les agrupacions transfrontereres de regions, com les Euroregions, volen, d'una banda, trobar solucions concretes a problemes vinculats a la seva situació geogràfica i, d'altra banda, beneficiar-se de les sinèrgies que suscita el potencial de

Euroregió Pirineus Mediterrània
Eurorégion Pyrénées-Méditerranée
Erorregión Pirineos Mediterráneo

desenvolupament generat per la proximitat i l'intercanvi d'idees, de mitjans, d'actors...

Amb aquesta estratègia, que identifica els objectius de cooperació a assolir, l'establiment d'una forma de contracte entre la Comissió europea i una Euroregió estructurada com a AECT apropiaria l'acció comunitària als ciutadans i donaria un marc d'intervenció als fons europeus i nacionals.

Aquest contracte, o «pacte», que abastaria un territori de projectes euroregionals, podria convertir-se en un marc «d'experimentació territorial de cooperació» per a la gestió de fons europeus dedicats específicament a la realització de projectes conjunts. L'efecte impulsor dels fons europeus respecte a la cooperació serà més important si aquests són el resultat d'un primer nivell de cooperació integrada dins un marc estratègic. Aquest marc estratègic s'estructuraria al voltant de les prioritats de l'Estratègia UE2020 per un creixement intel·ligent, sostenible i inclusiu.

3. L'ampliació dels criteris d'admissibilitat basats en el PIB per càpita

En l'actual programació, el PIB per càpita ha estat utilitzat com a indicador exclusiu per a l'elegibilitat de les regions en el marc de la política regional. No obstant això, aquest indicador, per si sol, no pot reflectir la complexitat del concepte de cohesió, que és molt més ampli. Es fan necessaris nous indicadors, dades estadístiques territorialitzades, que donin una imatge fidel del nivell de desenvolupament de les regions.

En aquest sentit, els objectius de l'Estratègia UE2020 haurien d'integrar-se com a referència, de conformitat amb el marc polític general de la Unió.

Euroregió Pirineus Mediterrània
Eurorégion Pyrénées-Méditerranée
Euroregión Pirineos Mediterráneo

4. La necessitat de simplificar el reglament AECT

Si és veritat que les AECTs tenen la capacitat d'ajudar a treure millor partit dels recursos d'un determinat territori mitjançant la interacció entre diferents nivells institucionals, el seu reglament conté encara nombroses referències al dret nacional que retarden o impedeixen una aplicació homogènia al conjunt dels territoris europeus.

L'Euroregió Pirineus Mediterrània defensa una simplificació del reglament AECT que afavoreixi el seu desplegament. Aquesta simplificació ha d'implicar necessàriament:

- el dret que regeix el personal i el règim fiscal de les AECTs
- una reducció de la durada dels procediments actuals.

A més, demanem que el reglament AECT afavoreixi una aplicació directa, menys sotmesa a les contingències de les interpretacions nacionals, que en determinades ocasions van en contra dels objectius perseguits.

5. L'arquitectura de la política de cohesió

a) L'objectiu de la cooperació territorial

L'Euroregió Pirineus Mediterrània acull amb satisfacció la referència a la cooperació territorial, que mantindrà la seva estructuració actual en tres línies. No obstant això, expressa la seva preocupació respecte a les modalitats concretes d'aquesta estructuració i al desglossament pressupostari entre aquestes tres línies.

Euroregió Pirineus Mediterrània
Eurorégion Pyrénées-Méditerranée
Euroregión Pirineos Mediterráneo

b) La cooperació transfronterera

Pel que fa a la cooperació transfronterera, l'Euroregió Pirineus Mediterrània desitja:

- **El canvi de NUTS 3 a NUTS 2**

Seria aconsellable que les zones NUTS 2 passessin a ser tingudes en compte en els programes de cooperació transfronterera en lloc de les NUTS 3, com ocorre avui dia. Moltes àrees de cooperació es posen en marxa i s'estructuren en torn de l'instrument jurídic AECT. No obstant això, aquestes àrees frontereres consistents de zones NUTS 2 (més reduïdes que les àrees interregionals de tipus SUDOE o Nord-oest Europeu) sobrepassen els límits clàssics dels programes actuals, basats en les NUTS 3.

El pas a NUTS 2 permetria la integració d'espais que formen part d'un projecte enfocat a la cooperació, com ara una euroregió. D'aquesta manera, aquests «territoris transfronterers de projectes» podrien participar plenament en els programes de cooperació transfronterera.

- **L'aplicació, en el cas de les regions insulars, de la condició de "territori transfronterer" a la conca marítima**

En el cas de les zones insulars, la norma de les fronteres marítimes separades per més de 150km limita les possibilitats de participació de les regions insulars en organitzacions regionals com les euroregions, de les quals, de fet, en formen part.

Euroregió Pirineus Mediterrània
Eurorégion Pyrénées-Méditerranée
Erorregión Pirineos Mediterráneo

A més a més, cal recordar que:

- L'article 174 del Tractat de Lisboa preveu que, entre les regions de la política de cohesió econòmica, social i territorial, s'acordi una especial atenció a les *«regions que pateixen impediments naturals o demogràfics greus i permanents com les regions més septentrionals amb una densitat de població molt feble i les regions insulars, transfrontereres i de muntanya»*
- El Parlament Europeu, en una resolució del 22 de setembre de 2010, va demanar que *«s'abandoni el criteri de la distància (150km) emprat per la classificació de les illes com a regions frontereres elegibles per a un finançament en virtut dels programes de cooperació transfronterera en el marc de l'objectiu de cooperació territorial de la política de cohesió, o de la política europea de veïnatge; [i que es consideri] que, d'haver de fixar un límit, seria més assenyat, en el cas de les regions insulars, aplicar la condició de "territori transfronterer" a la conca marítima»*

Tenint en compte els arguments aquí exposats, demanem l'eliminació d'aquesta norma dels 150km per a les regions insulars. Per tant, en el proper període de programació, la redacció del reglament relatiu als fons europeus hauria d'excloure l'aplicació del límit geogràfic de la cooperació transfronterera i aplicar, en el cas de les regions insulars, la condició de territori transfronterer a la conca marítima.

També disponible en :

Castellà: http://www.euroregio.eu/eu/Images/cohesion_es_tcm329-140788.pdf

Francès: http://www.euroregio.eu/eu/Images/cohesion_fr_tcm329-140787.pdf

Anglès: http://www.euroregio.eu/eu/Images/cohesion_en_tcm330-140948.pdf